

Η ΚΑΣΤΑΛΙΑ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ.

(Συνέχεια ὅρα φυλ. ΣΤ΄.)

Τὸν ἔνατον αἰῶνα εἰς ἅπαντα τὰ μοναστήρια καὶ σχολεῖα ὑπῆρχε καὶ μία βιβλιοθήκη.

Κάρολος ὁ μέγας συνέστησε πλουσίαν βιβλιοθήκην εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀγίου Γάλλου· καὶ ἑτέραν εἰς τ' ἀνάκτορα, ἧς ὅμως τὰ βιβλία ἐπώλησεν ὕστερον, τὰ δὲ χρήματα διένειμε τοῖς πτωχοῖς.

Ὁ ἔνατος αἰὼν ἦν ὁ χρυσοῦς αἰὼν διὰ

τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα. « Ἀφοῦ » ὁ φανατισμὸς τῶν Αράβων κατέπαυσε, » λέγει ὁ Γίβων, οἱ καλῆραι ἤρχισαν νὰ » προσατεύωσι τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα » τὰ ἢ δὲ ἐπιμονή των εἰς τὸ νὰ σπου- » δάσωσι καὶ φωτισθῶσι διήγειρε τὴν φι- » λοτιμίαν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἤρχισαν » νὰ ἀναδιφῶσι τὰ βιβλία των, λησμονηθέν- » τα πρὸ πολλοῦ.—Ὁ αὐτοκράτωρ Βασί-

(ΕΤΟΣ Α΄. Φυλλ. Ζ΄.—Σεπτέμβριος 1861.)

» λειος, ὅστις ἐλυπεῖτο διότι δὲν εἶχε τὴν
 » τύχην νὰ ἐκπαιδευθῇ καλῶς, ἐπεφόρτισε
 » τὸν Φώτιον περὶ τῆς ἀνατροφῆς τοῦ υἱοῦ
 » αὐτοῦ καὶ διαδόχου Λέοντος, τοῦ ἐπώνυ-
 » μασθέντος Σοφοῦ· ἡ δὲ βασιλεία αὐτοῦ
 » καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Πορ-
 » φυρογεννήτου κατέχουσι τὰς ὥραιότερας
 » ἐποχὰς εἰς τὴν Βυζαντινὴν φιλολογίαν.
 » Οὗτοι ἐπλούτισαν τὴν αὐτοκρατορικὴν
 » βιβλιοθήκην διὰ λαμπρῶν συγγραμμά-
 » των ἀρχαίων καὶ ἰδίων. »

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ Ἀραβες
 ἐνέπνευσαν εἰς πάντας τοὺς λαοὺς τὴν
 ἀγάπην τῶν γραμμάτων. — Ὁ βασιλεὺς
 τῆς Κορδοῦης Ἀλ-Χακὲμ β', ὅστις τὸ
 963 διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀβ-
 δεράμην γ'. εἶχε συστήσει, πρὶν ἢ ἀνα-
 βῆ εἰς τὸν θρόνον, πλουσίαν βιβλιοθή-
 κην. « Οὗτος εἶχεν ἀπεσταλμένους εἰς
 » Ἀφρικὴν, Αἴγυπτον, Συρίαν καὶ Περσίαν,
 » οἵτινες ἦσαν ἐπιφορτισμένοι ν' ἀγοράζω-
 » σι τὰ καλλήτερα συγγράμματα. Τὰ ἀνά-
 » κτορα Μερουάν, εἰς ᾧ κατόκει ἦσαν ἀ-
 » νοικτὰ εἰς τοὺς σοφοὺς ὄλων τῶν ἐθνῶν·
 » ὑπεχρέωνε δὲ αὐτοὺς νὰ τῷ προμηθεύωσι
 » σπάνια βιβλία, περίεργα ἢ διδασκτικά.
 » Ἐγραφε δὲ καὶ εἰς πάντας τοὺς συγγρα-
 » φεῖς τοὺς ἔχοντας μεγάλην φήμην νὰ
 » τῷ πέμπωσιν ἀντίγραφα τῶν συγγραμ-
 » μάτων αὐτῶν, τὰ ὅποια ἐπλήρωνε πλου-
 » σίως. Ἐπεμπε προσέτι ἀντιγραφεῖς, οἵ-
 » τινες ἀντέγραφον σπάνια βιβλία. Τὴν
 » βιβλιοθήκην ταύτην εἶχε διαιρέσει εἰς
 » θέσεις, εἰς ἑκάστην τῶν ὁποίων ὑπῆρ-
 » χον ἰδικὰ βιβλία. Ἐκάστη θέσις εἶχε
 » κατάλογον ἴδιον, οἱ δὲ κατάλογοι οὗ
 » τοι ἦσαν γεγραμμένοι εἰς γενικόν τινα
 » κατάλογον, ὅστις, κατὰ τὸν Ἀβὲν-Χα-
 » γιάν, ἀπετέλει 44 τόμους ἐξ ἑκατὸν
 » σελίδων, καὶ μ' ὅλον ὅτι κατ' ἐκείνην
 » τὴν ἐποχὴν ὁ κατάλογος ἐκεῖνος δὲν ἦν
 » εἰσέτι τέλειος. » (α)

(α) Ἱστορία τῆς δυναστείας τῶν Ἀράβων εἰς Ἰσπανίαν,
 μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ὑπὸ M. Gies.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος ἡ βιβλιο-
 θήκη τοῦ Σαχέβ-ἰβν-Ἀβὰδ πρωθυπουργοῦ
 τῆς Περσίας, συνέκειτο ἐξ 117.000 τόμων.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου αἰῶνος ὁ
 Σὺλβεστρος, β'. Πάπας Ῥώμης εἶχε συστή-
 σει πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην, ἐν ᾗ ὑπῆρ-
 χον τὰ συγγράμματα τοῦ Κικέρωνος, τοῦ
 Ἰουλίου Καίσαρος, τοῦ Εὐγραφίου (οὗτινος
 τὰ πλεῖστα ἀπωλέσθησαν), τοῦ Πλινίου,
 τοῦ Σουετονίου, τοῦ Στατίου, (ε) τοῦ Μα-
 νιλίου, (γ) τοῦ Βικτορίνου τοῦ ῥήτορος,
 ἡ Δικλεκτικὴ καὶ ἡ Ἀστρολογία τοῦ
 Βοετίου (δ) καὶ ἅπαντα τὰ ἐπιστημονικὰ
 αὐτοῦ συγγράμματα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου αἰῶνα συνέζη-
 σαν καὶ αἱ βιβλιοθήκαι τῶν Μοναστηρίων
 τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐκαστον μοναστήριον ἔ-
 χει ἰδίαν βιβλιοθήκην, ὣν ἡ πλουσιωτέρα
 ἐμπεριέχει δώδεκα χιλιάδας βιβλίων· τινες
 ἔχουσιν ἐπτὰ χιλιάδας καὶ ἄλλαι πέντε, ὥς
 αἰεῖκοσι βιβλιοθήκαι τῶν εἰκοσι μοναστηρίων
 ἔχουσιν 120 ἕως 130 χιλιάδας βιβλία
 ἀρχαῖα καὶ νέα καὶ πλεῖστα χειρόγραφα.
 Ὑπάρχουσιν αὐτοῦ ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ
 συγγράμματα. Καθ' ἑκάστην αἱ βιβλιοθή-
 και αὗται πλουτίζονται διὰ νέων βιβλίων·
 ἡ δὲ εἰσόδος εἰς αὐτάς εἶναι ἐλευθέρη εἰς
 πάντα ξένον.

Ἡ βιβλιοθήκη τῶν καλῶν τῆς Αἰγύ-
 πτου εἰς Κάϊρον ἦν, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς
 Ἀραβας, μία τῶν πλουσιωτέρων ἐν τῷ μω-
 αμεθανικῷ κράτει· μεταξὺ ἄλλων βιβλίων

(δ) Papirius statius, περίφημος ποιητὴς λατίνος
 ἐγεννήθη τὸ 61 Μ. Χ.

(γ) Ποιητὴς λατίνος, σύγχρονος τοῦ Αὐγούστου.

(δ) Anicius Manlius Tor uatus Severinus Boe-
 tius, φιλόσοφος, γεννηθεὶς εἰς Ῥώμην τὸ 470 Μ. Χ.
 ἐσπούδασεν εἰς Ἀθήνας· ἔλαβε πάντοτε ὑψηλὰς διαι-
 κητικὰς θέσεις. Ἠγάπα νὰ πράττῃ τὸ καλόν· μ' ὅλα
 ταῦτα κατηγορηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, ὡς ἐχθρὸς
 τοῦ βασιλέως Θεοδορίκου, ἐβρίθῃ εἰς τὰ ἔσχατα τῆς
 ζωῆς του εἰς τὰς φυλακάς, ὅπου τὸν ἐφάνευσαν διὰ
 σκληροῦ θανάτου (524). Εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Βοέτιος
 συνέγραψε τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ παραμυ-
 θίαν, ἥτις ἀπαθανάτισε τὸ ὄνομά του. Οὗτος συνέ-
 γραψε φιλοσοφικὰ βιβλία καὶ μετέφρασε πολλὰ τοῦ
 Ἀριστοτέλους.

ὑπάρχον 1,200 ἀντίτυπα τῶν χρονικῶν τοῦ Ταβάρειως καὶ πλεῖστα ἄλλα ἀντιγραφωμένα παρὰ τῶν καλητέρων συγγραφέων. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέκειτο, ὡς λέγουσιν, ἐξ 1,600,000 τόμων.

Τὸν δέκατον πρῶτον αἰῶνα τὰ πλεῖστα τῶν βιβλίων αὐτῶν ἠρπάσθησαν παρὰ τῶν Τούρκων, ἐπαναστατησάντων κατὰ τοῦ καλίφου Μόνστανσερ-Βιλλάχ, διότι οὗτος δὲν ἐπλήρωνε τοὺς μισθοὺς τῶν. Ἰδοὺ περὶ τούτου τί λέγει ὁ συγγραφεὺς Ἀραψ τοῦ βιβλίου τῶν θησαυρῶν:

« Ἐνῷ εὐρισκόμεν εἰς Φοστὰτ κατὰ τὴν » πρῶτην δεκάδα τοῦ μηνὸς Μοχαρέμ τοῦ » ἔτους 461 (1073) εἶδον 25 καμήλους » φορτωμένους μὲ βιβλία, τὰ ὅποια μετέ- » φερον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βεζύρου Ἀ- » βούλ-Φαράδζα-Μωχαμέτ-Ἰβν-Ἀζαφάρ-Ἄλ- » -Μαχρεβύ. Ἐρωτήσας, ἔμαθον ὅτι ὁ βε- » ζύρης καὶ ὁ βὲν-Μοβαφίκ εἶχον ἀφαιρέ- » σει τὰ βιβλία ταῦτα ἐκ τῆς βιβλιοθή- » κης τῶν ἀνακτόρων διὰ διαταγῆς γινο- » μένης κατὰ τὸν νόμον, ἵνα πληρωθῶσι » δι' αὐτῶν τὰ χρήματα, ἅτινα τοῖς ὠφεί- » λοντο, καὶ ὅτι ὁ βεζύρης ἀντὶ πέντε χι- » λιάδων διναρίων ἔλαβε βιβλία, ὧν ἡ » ἀξία ὑπερέβαινε τὰς ἑκατὸν χιλιάδας. » Ἐκτὸς αὐτῶν καὶ ἄλλα βιβλία ἀφαιρήσαν » πρὸς σύστασιν τῆς ἐν τῷ Οἴκῳ τῆς Ἐ- » πιστήμης (α) βιβλιοθήκης. Πολλὰ » βιβλία ἔλαβε καὶ ὁ Ἰμάδ-ἔδ-Δουλάχ- » Ἀβούλ-Φελδ-βὲν-Μαχαρέκ, ὅστις διέ- » μενε εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τὰ ὁ- » ποῖα μετεφέρθησαν μετὰ τὸν θάνατόν » του εἰς Μεγρέβ. Τινὰ τῶν βιβλίων αὐ- » τῶν, ἐνῷ μετεφέροντο μετ' ἄλλων πολυ- » τῶν πραγμάτων, ἐκλάπησαν καθ' ὁδὸν » ὑπὸ τῶν Λεβατάχων (φυλὴ ἀγρίων). Τὰ » λαμπρὰ ταῦτα βιβλία, ἅτινα δὲν εἶχον » ὅμοια εἰς τὴν ὠραιότητα τῶν χαρακτῆ- » ρων καὶ τὴν πολυτέλειαν τοῦ δεσμίματος » ἐγκατελείφθησαν εἰς τοὺς δούλους, οἱ-

(α) Ὑπὸ τὸ ὄνομα, ὁ Οἶκος τῆς Ἐπιστή- » μης, ὑπῆρχεν εἰς Κάϊρον ἀκαδημία, ἐν ᾗ κατ' ἐκεῖ- » νην τὴν ἐποχὴν εἶχον συστήσει πλουσίαν βιβλιοθήκην.

» τινες ἐκ τοῦ δεσμίματος κατεσκευάσαν » πέδιλα· τὰ δὲ φύλλα ἔκαυσαν, διότι ἐ- » νόμιζον ὅτι, ἐπειδὴ ταῦτα προήρχοντο » ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῶν καλιφῶν ἦσαν » αἰρετικά. Τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶχον μείνει » συσσωρευμένα εἰς τινὰς γωνίας, ὁ δὲ ἄ- » νεμος ἔθεσεν ἐπ' αὐτῶν μεγάλην ποσό- » τητα γῆς, εἰς τρόπον ὥστε μέχρι τῆς » σήμερον πολλοὶ τοιοῦτοι σωροί, οὓς κα- » λοῦσι σωροὺς βιβλίων, σώζον- » ται εἰς τὰ περίξ τοῦ Ἀδίαρ. »

Πλουσιωτέρα τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Καί- » ρου ἦν ἡ βιβλιοθήκη τῆς Τριπόλεως τῆς » Συρίας. Κατὰ τὸν Ζάχια-βὲν-Ἀβὺ-Τάβ ὁ- » πῆρχον τρία ἑκατομμύρια βιβλίων, τῶν » πλείστων θεολογικῶν. Οἱ ἀπόγονοι τῆς οἰ- » κογενείας τοῦ Ἀμμάρ διετήρουν 100 ἀν- » τιγραφεῖς· εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας εἶχον » ἀνθρώπους μισθωτοὺς, ὧν ἡ μόνη ἐργα- » σία ἦν νὰ ἀγοράζωσι τὰ καλῆτερα συγ- » γράμματα. Ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τῆς οἰκο- » γενείας ταύτης ἅπασα ἡ Τρίπολις εἶχε » καταντήσει ὁλόκληρος ἀκαδημία, ἐν ᾗ » ἤκμαζον ὅλοι αἱ ἐπιστῆμαι, καὶ ὅπου ἤρ- » χοντο οἱ πεπαιδευμένοι ὅλων τῶν ἐθνῶν. » Ὅτε τὸ 1105 ἐκυριεύθη ἡ Τρίπολις ὑπὸ » τῶν Φράγκων, λέγει ὁ Quatremère, ἱε- » ρεὺς τις εἰσελθὼν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου » ὑπῆρχον τὰ κοράντια (50,000) καὶ μὴ εὐ- » ρὼν ἄλλα βιβλία, ἐνόμισεν, ὅτι ἅπασα ἡ » βιβλιοθήκη συνίστατο μόνον ἐκ κορανίων· » τοῦτο μαθόντες καὶ οἱ λοιποὶ ἐπυρπόλησαν » τὴν βιβλιοθήκην. Εἰς αὐτῆς ὀλίγα μόνον » βιβλία διεσώθησαν.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ 17. αἰῶνος Λουδο- » βίκου Θ'. (ἅγιος Λουδοβίκος) μιμηθεὶς τοὺς » Ἀνατολικούς, συνέλεξε μέγαν ἀριθμὸν βι- » βλίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ οὕτω συνέστη- » σε μίαν βιβλιοθήκην εἰς Παρίσιους. Ἡ εἰ- » σοδος εἰς αὐτὴν ἦν ἐλευθερά εἰς πάντας » τοὺς πεπαιδευμένους· καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς » ἀνεγίνωσκε πολλάκις αὐτοῦ μετὰ τῶν λοι- » πῶν. Οὗτος ἐπεθύμει κάλλιον νὰ ἀντιγρά- » φωνται τὰ βιβλία ἢ νὰ ἀγοράζωνται, κα- » θότι οὕτως, ἔλεγεν, αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν

ιερώων γραφῶν. Ὅταν ἀνεγίνωσκειν, ἂν τις τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ εὕρισκετο πλησίον του, τὸν ἐδίδασκε, μεταφράζων τὰ χωρία ἐκ τῆς λατινικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. — Τὸ παράδειγμα τοῦ ἀγίου Λουδοβίκου λαθόντες καὶ οἱ ἱερεῖς, ἄφησαν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον τῶν ἐν τοῖς μοναστηρίοις βιβλιοθηκῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγίου Λουδοβίκου, ἡ βιβλιοθήκη αὕτη δὲν διστηρήθη· τὰ πλεῖστα τῶν βιβλίων διεσπάρησαν, τὰ δὲ λοιπὰ ἔλαβον οἱ Δομινικανοὶ τοῦ μοναστηρίου τῆς Κορολουπόλεως (Compiègne).

Πρῶτος, Κάρολος δ' Ε' περὶ τὰ μέσα τοῦ ιδ' αἰῶνος συνέστησε δημοσίαν βιβλιοθήκην. Οὗτος συνέλεξε ὅσα βιβλία ἠδυνήθη καὶ τὰ ἔθεσεν εἰς ἓνα ἐκ τῶν Πύργων τοῦ Λούβρου, ὃν ὠνόμασε Πύργον τῆς βιβλιοθήκης. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Λούβρου ἦν διηρημένη εἰς τρία μέρη· εἰς τὸ ἐν ὑπῆρχον 269 τόμοι, εἰς τὸ δεύτερον 260 καὶ εἰς τὸ τρίτον 384. Τὰ βιβλία ταῦτα ἦσαν πολλὰ εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν ἐτίμων εἰσέτι τὰ γράμματα. Πολλὰ τῶν βιβλίων αὐτῶν ἦσαν ἐκκλησιαστικά, ἄλλα ἱατρικὰ Ἀράβων συγγραφέων, μεταφρασθέντα εἰς τὴν λατινικὴν ἢ γαλλικὴν γλῶσσαν, ἄλλα ἱστορικά, τινὰ νομικὰ καὶ ὀλίγα ποιητικά.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ιε' αἰῶνος, ὁ Ὁρλεανικὸς οἶκος εἶχε συστήσει πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην εἰς Blois, ἐπαρχίαν τῆς Γαλλίας· ἡ βιβλιοθήκη αὕτη μετεφέρθη ὕστερον εἰς Saumur καὶ τρίτον εἰς Rochelle.

Ἡ βιβλιοθήκη τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας ἐπλουτίσθη ἐτι μᾶλλον ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΑ'.

Ἐπὶ Καρόλου Η' καὶ Λουδοβίκου ΙΒ' ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἐπλουτίσθη ἐκ τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Ἰταλίας. Ὁ Κάρολος ἔλαβε πλεῖστα βιβλία ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Νεαπόλεως, συστηθείσης τὸν ιδ' αἰῶνα ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων τοῦ οἴκου Αἰθίου, ἐκ τῆς ἀρχαίας τῆς Παβίας βιβλιοθήκης, συστηθείσης ὑπὸ τῶν Sforce καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ δουκὸς Galeas. Αἱ καλλίτεροι ἐκδόσεις

τοῦ ιε' αἰῶνος, αἱ εὕρισκόμεναι σήμερον εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων, προέρχονται ἐξ αὐτῆς.

Φραγκίσκος δ' Α' συνέστησε μίαν βιβλιοθήκην εἰς Fontainebleau, ὅπου εἶχε μεταφέρει καὶ τὴν βιβλιοθήκην τὴν συστηθείσαν εἰς Blois. Τότε ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέκειτο ἐκ 1,781 χειρογράφων καὶ 109 βιβλίων τυπωμένων. — Μετὰ τινα ἔτη ὁ Φραγκίσκος συνέλεξε χειρόγραφα ἑλληνικά, ὧν ὁ ἀριθμὸς μετὰ τὸν θάνατόν του ἦν 940.

Ἐπὶ Καρόλου Θ' ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Fontainebleau εἶχεν ἀποκτήσει ἀκόμη 440 χειρόγραφα. — Ἑρρίκος δ' Α' μετέφερε τὴν βιβλιοθήκην ταύτην τὸ 1595 εἰς Παρίσιους. Τὸ 1600 προσετέθησαν καὶ ἕτερα 900 χειρόγραφα, ἀνήκοντα εἰς τὴν Αἰκατερίνην τῶν Μεδίκων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἑρρίκου, τὰ βιβλία τοῦ σπουδαστηρίου του προσετέθησαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην ταύτην.

Ἐπὶ Κολβέρτου, ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἐπλουτίσθη μεγάλως. Τὸ 1784 ὑπῆρχον 40,900 χειρόγραφα, (ἐξ αὐτῶν ἦσαν 648 χειρόγραφα τῆς Ἀνατολῆς καὶ 1,000 ἑλληνικά), καὶ 40,000 βιβλία. Μετὰ ἓνα αἰῶνα, περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων εἶχε φθάσει μέχρι τῶν 152,868, ἐκτὸς τῶν χειρογράφων.

Σήμερον ἡ βασιλικὴ αὕτη βιβλιοθήκη ἡ αὐτοκρατορικὴ (α) ἐμπεριέχει πλέον τοῦ ἐνδὸς ἐκατομμυρίου βιβλίων, 400.000 χειρογράφων καὶ πολλῶν ἐκατοστᾶδων χιλιάδων ἐγγράφων ἱστορικῶν.

Τὸ 1643 ὁ Μαζαρίνος (β) ἐπεφόρτισε

(α) Βασιλική, Αὐτοκρατορικὴ ἢ Ἐθνικὴ εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ βιβλιοθήκη.

(β) Ἰούλιος Μαζαρίνος, καρδινάλιος καὶ ὑπουργὸς τῆς Γαλλίας. Ἐγεννήθη τὸ 1602 εἰς Piscina (Abruzzo) ἐξ ευγενεῦς Σικελιώτου. Προσεκλήθη εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπὸ τοῦ καρδινάλιου Richelieu τὸ 1639. Τὸ 1641 ἐχειροτονήθη καρδινάλιος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Richelieu (1642) διεδέχθη παρὰ τῷ Λουδοβίκῳ γ' ἄπασαν τὴν ἰσχύν τοῦ προκατήχου του. Μετὰ τὸν

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

(Συνέχεια ὅρα φυλ. γ'.)

Ὁ Προορισμὸς αὐτοῦ.

τὸν Νωδὲ (α) περὶ συστάσεως βιβλιοθήκης. Οὗτος ἠγόρασε πρῶτον 10,000 βιβλία παρὰ τινος ἱερέως Descordes· προσέτι ἠγόρασε τὰ πολυτιμότερα βιβλία, τὰ εὐρισκόμενα τότε εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῶν Παρισίων· εἶτα, δέκα ἔτη περιῆλθεν ὁ Νωδὲ τὴν Φλάνδραν, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἰσπανίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἠγόρασεν ὅσα βιβλία ἠδυνήθη νὰ εὑρῇ. Οὕτω κατάρθωσε νὰ συλλέξῃ 40,000 βιβλία ἐκλεκτά. Τὸ 1644 πρὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ Νωδὲ, ὁ Μαζαρίνος ἀφῆκεν ἐλευθέραν τὴν εἰσόδον τῆς βιβλιοθήκης του, εὐρισκομένην εἰς τὸ Μέγαρον Nevers, κατοικίαν τότε τοῦ πρωτοπουργοῦ, καὶ ὅπου εὐρίσκεται σήμερον ἡ Αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος κατὰ πέμπτην, ἀπὸ τῆς 8^{ης} ὥρας μέχρι τῆς 11^{ης} π. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 2^{ης} μέχρι τῆς 5^{ης} μ. μ. εἰς πάντας· τὰς λοιπὰς ἡμέρας εἰσέρχοντο μόνον οἱ μᾶλλον διακεκριμένοι εἰς τὴν παιδείαν.

Ὁ Μαζαρίνος, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του (1661) διέταξε διὰ τῆς διαθήκης του, ὅτι ἐπεθύμει ὅπως ἡ βιβλιοθήκη του χρησιμεύσῃ ὡς σπουδαστήριον εἰς πάντας τοὺς πεπαιδευμένους, δις τῆς ἐβδομάδος· ἀφῆκε δὲ καὶ πολλὰ χρήματα δι' ἀγορὰν νέων βιβλίων.

(ἀκολουθεῖ).

— — —

θάνατον τοῦ Λουδοβίκου (1642) διωρίσθη, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἀντιβασιλείας, ἧς τὴν προεδρείαν εἶχε ἡ βασιλομήτωρ Ἄννα ἡ Αὐστριακὴ, ἧς καὶ ὠνόμασεν αὐτὸν πρωτοπουργόν. Ἀπέθανε τὸ 1661.

(α) G. Naudé. Ἐγεννήθη εἰς Παρίσιους τὸ 1600 ἀπέθανε τὸ 1633. ἦν ἱατρὸς τοῦ Λουδοβίκου γ'. εἶτα βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μαζαρίνου. Οὗτος συνέγραψε περὶ τοῦ τρόπου τῆς συστάσεως βιβλιοθηκῶν, Βιβλιογραφίαν πολιτικὴν καὶ ἄλλα. Ἰπάρχει ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Νωδὲ ἀ ν α, συλλογὴ ἀνεκδότων συλλεχθέντων ἐκ τῆς συναναστρεφῆς τοῦ Νωδὲ.

Ἐξαμηνία, Κύριοι, συμπληροῦται, ἀφ' οὗ, ἐξαιτησάμενος διὰ τῆς Κασταλίας τὴν εὐμενῇ ὑμῶν προσοχὴν, διατελῶ ἔκτοτε ἐν αὐτῇ μηνιαίως ἐμφανιζόμενος. Πεποιθὼς ὅτι πᾶσα γνῶσις, εἴτε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας, εἴτε εἰς τὴν διάπλασιν τῆς καρδίας τείνουσα, ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὸ πρῶτον πηγάζει, καὶ ἐπ' αὐτῆς τελευταῖον ἐπαναπαύεται, ἀγῶν προσθέμην ὅπως ἀπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ἀρξώμαι καὶ οὕτως ὀρίσας αὐτὴν κατὰ τὸ ἐνδόν, ἐπιλάβωμαι ἐπομένως οἰασδήποτε ἄλλης πραγματείας. Διὸ καὶ ἔκτοτε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης διετέλουν περὶ τὴν ἀνάλυσιν αὐτῆς στρεφόμενος· καὶ νομίζω ὅτι ἐκ τῶν εἰρημένων ἱκανῶς διεγνώσθη αὕτη· ὅθεν δύναμαι ὅπως ἀποχωρήσας αὐτῆς μεταβῶ εἰς ἕτερον ἀντικείμενον. Ἀλλ' ὅχι· ἔτι ἐν λείπεται. Ὁρίσθεις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ψυχολογικῶς, ἀπαιτεῖται ὅπως ὀρισθῇ συνάμα καὶ τὸ μέλλον εἰς ὃ προώριται αὕτη, καὶ τὰ καθήκοντα, ἅτινα ἐπιβάλλονται τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς τὴν ἐπίτευξιν ἐκείνου· ἐκότερα εἰσι φυσικὴ συνέπεια ἐκείνης. Καγὼ διὰ τοῦ ὀρισμοῦ τῶν δύο τούτων ἐπισφραγίσας ταύτην, εἰσέρχομαι ὁσονούπω εἰς ἕτερον κύκλον.

Ἀ ν θ ρ ω π ε ! ποῦ ὑπάγεις; Τίνα σκοπὸν θηρεύεις; Τί ζητεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Τίς ὁ λόγος τῆς τοιαύτης ἐν σοὶ φύσεως; ἔχεις ἐντολὴν τινα ἵνα ἐκπληρώσῃς; ἔχεις ὀρισμένην τινα ἀποστολήν; Τί ἀπολέσας διατρέχεις ἀκαμάτως τὰς ἐκτάσεις τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου πρὸς ἀνέρεσιν; Ἐκ τῆς γῆς ἀνέδους; Διὰ τὴν γῆν ἀγωνίζῃ; Εἰς αὐτὴν μεταβαίνει; Καὶ πρὸς τί ἄρα ἡ τοιαύτη ἀθλητικὴ πάλη,